REGULAMIN

Powiatowy Konkurs Wiedzy Politologicznej i Historycznej

w roku szkolnym 2026/2027

Temat zmienny:

„Rząd i władza wykonawcza w dziejach Polski”

Wstęp

Powiatowy Konkurs Wiedzy Politologicznej i Historycznej (zwany dalej Konkursem) jest skierowany do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Stanowi formę pogłębiania wiedzy z zakresu nauk o polityce i historii oraz zasad funkcjonowania państwa i jego instytucji. Celem Konkursu jest rozwijanie zainteresowań politologicznych i historycznych wśród młodzieży, kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych, a także popularyzacja wiedzy o ewolucji polskiej państwowości i ustroju na przestrzeni dziejów.

Konkurs ma na celu również przybliżenie uczestnikom roli, jaką w państwie odgrywają poszczególne organy władzy wykonawczej, a także ich relacji z innymi władzami. Uczestnicy poznają rozwiązania ustrojowe stosowane w Polsce w różnych okresach historycznych oraz znaczenie aktywności obywatelskiej i świadomości historycznej dla życia wspólnoty. Wiedza ta pomaga lepiej zrozumieć mechanizmy podejmowania decyzji publicznych oraz odpowiedzialność osób pełniących funkcje państwowe.

Tematem zmiennym tegorocznej edycji Konkursu jest „Rząd i władza wykonawcza w dziejach Polski". Uczestnicy prześledzą sposoby organizacji i sprawowania władzy wykonawczej w Polsce – od monarchii i urzędów dawnej Rzeczypospolitej, przez rozwiązania przyjęte w kolejnych konstytucjach, po współczesny system Rzeczypospolitej Polskiej. Szczególna uwaga zostanie poświęcona kompetencjom organów wykonawczych, zasadom ich powoływania i odpowiedzialności oraz relacjom z parlamentem i głową państwa.

Temat tegorocznej edycji pozwala spojrzeć na władzę wykonawczą zarówno jako element ustroju, jak i część historii polskiej państwowości, przemian politycznych oraz kształtowania odpowiedzialności za sprawy publiczne.

Rozdział I - Konkurs i jego organizator

1. Organizatorem Konkursu jest III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Wałbrzychu (zwane dalej III LO).

2. Zakres merytoryczny pytań obejmuje zagadnienia wskazane w programie tematycznym Konkursu.

3. Udział w Konkursie jest bezpłatny.

4. Regulamin Konkursu jest powszechnie dostępny na stronie internetowej III LO.

5. W Regulaminie ani w materiałach związanych z Konkursem nie zamieszcza się treści reklamowych, w tym lokowania produktów lub usług.

Rozdział II - Warunki uczestnictwa w Konkursie

1. Adresatami Konkursu są uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych zainteresowani tematyką Konkursu. W przypadku szkół ponadpodstawowych Konkurs jest adresowany do uczniów klas I–III.

2. Szkoły zgłaszają uczestnictwo za pomocą formularza zgłoszeniowego, który dostępny jest jako załącznik regulaminu. Zgłoszenia dokonuje nauczyciel za zgodą dyrektora szkoły. Formularz należy przesłać do 1 marca 2027r. zgodnie z zamieszczoną w nim instrukcją. Zgłoszenia po tym terminie nie będą przyjmowane. Adresem do przesłania zgłoszeń jest: **konkurspolitologiczny3lo@gmail.com.**

3. Zawody Konkursu mają charakter indywidualny, a wszyscy uczestnicy są oceniani na jednakowych zasadach określonych w Regulaminie. W przypadku realizacji nauczania w formie zdalnej Konkurs odbywa się z wykorzystaniem platformy Google Workspace w przypadku etapu finałowego, bądź przy użyciu platformy wykorzystywanej przez daną szkołę w przypadku etapu szkolnego.

4. Konkurs jest organizowany jako dwustopniowe zawody:
a) I stopień – etap szkolny;
b) II stopień – etap finałowy.
5. Zawody I stopnia – etap szkolny:
a/ Organizator przesyła szkołom zawiadomienie o organizacji Konkursu oraz informację o terminie przyjmowania zgłoszeń.
b/ Etap szkolny Konkursu odbędzie się w macierzystych szkołach uczestników w 4 marca 2027.
c/ W etapie szkolnym uczestnicy odpowiadają na 30 pytań testowych w czasie nieprzekraczającym 30 minut. Każde pytanie jest oceniane w skali 0–1 punkt, zgodnie z kluczem odpowiedzi udostępnionym przez Organizatora.
d/ Test na etap szkolny jest przygotowywany na podstawie programu tematycznego Konkursu.
e/ Test na etap szkolny jest przesyłany do szkół na wskazany w formularzu adres e-mail dzień przed terminem etapu. Szkoła drukuje egzemplarze odpowiadające liczbie uczestników, a wyznaczony nauczyciel przechowuje testy do chwili rozpoczęcia etapu.
f/ Etap szkolny rozpoczyna się o godzinie 9.00.
g/ W przypadku nauczania zdalnego etap szkolny jest przeprowadzany przez szkołę zdalnie, na używanej przez nią platformie, pod bezpośrednim nadzorem nauczyciela zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale IV.

6. Uczestnicy zawodów I stopnia – etapu szkolnego:
a/ Odpowiedzi udziela się długopisem lub piórem w kolorze niebieskim albo czarnym. Nie wolno używać innych kolorów, ołówków ani korektorów; ich użycie skutkuje zdyskwalifikowaniem pracy.
b/ Do etapu finałowego Komisja Szkolna kwalifikuje trzech najlepszych uczniów ze szkoły, pod warunkiem że każdy z nich uzyska co najmniej 50% punktów z testu (minimum 15 z 30). Jeżeli żaden uczeń nie osiągnie tego progu, Komisja Szkolna może zakwalifikować jednego ucznia z najwyższym wynikiem. W przypadku remisu na miejscu uprawniającym do awansu kwalifikują się wszyscy uczniowie z takim samym wynikiem.
c/Listę uczniów zakwalifikowanych wraz z osiągniętym wynikiem punktowym Komisja Szkolna przesyła na adres mailowy **konkurspolitologiczny3lo@gmail.com** bezpośrednio po sprawdzeniu prac.

7. Zawody II stopnia – etap finałowy:
a/ Etap finałowy Konkursu odbędzie się w Wałbrzychu, w budynku III LO, w dniu 19 marca 2027r.
b/ W przypadku nauczania zdalnego etap finałowy zostanie przeprowadzony z wykorzystaniem platformy Google Workspace. Uczniowie zakwalifikowani do finału zostaną poinformowani o sposobie logowania po przekazaniu przez szkoły listy uczestników. Etap będzie prowadzony pod bezpośrednim nadzorem Komisji Konkursowej zgodnie z rozdziałem IV. Nadzór ten będzie obejmował obowiązek udostępnienia ekranu uczestnika.

8. Uczestnicy zawodów II stopnia – etapu finałowego:
a/ Powinni mieć przy sobie ważny dokument tożsamości, na przykład legitymację szkolną lub dowód osobisty.
b/ W etapie finałowym uczestnicy odpowiadają na 40 pytań testowych w czasie nieprzekraczającym 40 minut. Każde pytanie jest oceniane w skali 0–1 punkt.
c/ Test jest przygotowywany na podstawie programu tematycznego Konkursu.

d/ W teście:
– każde skreślenie, poprawka lub nieczytelna odpowiedź są traktowane jako odpowiedź błędna;
– w zadaniach wielopunktowych zaznaczenie większej liczby odpowiedzi niż wymagana oznacza 0 punktów za całe zadanie. Skreślenie odpowiedzi i zaznaczenie innego zestawu odpowiedzi jest niedozwoloną poprawą i również oznacza 0 punktów za całe zadanie;
– w zadaniach wymagających podania określonej liczby odpowiedzi podanie większej liczby odpowiedzi oznacza 0 punktów za całe zadanie.

9. Po przeliczeniu wyników z etapu finałowego pięciu uczestników z najwyższym wynikiem uzyskuje tytuł laureata, a pozostali uczestnicy uzyskują tytuł finalisty. W przypadku remisu o kolejności decyduje liczba punktów uzyskanych kolejno za pytania 1–10, 11–20, 21–30 i 31–40. Jeżeli remis nadal się utrzymuje, decyduje wynik etapu szkolnego.

Rozdział III – Uprawnienia i nagrody

1. Nagrody fundowane przez Organizatora oraz tytuły laureatów uzyskują uczestnicy zgodnie z wynikami etapu finałowego.

2. Laureaci konkursu to uczniowie, którzy w etapie finałowym zajęli miejsca od I do III.

Rozdział IV – Samodzielność, wyniki i odwołania

1. Każdy etap Konkursu oraz każda praca konkursowa mająca wpływ na wynik końcowy są wykonywane samodzielnie przez ucznia. Przebieg każdego etapu i każdej takiej pracy odbywa się pod bezpośrednim nadzorem nauczyciela, w przypadku etapu szkolnego, albo Komisji Konkursowej, w przypadku etapu finałowego.

2. Podczas stacjonarnego etapu szkolnego dyrektor szkoły wyznacza nauczyciela, który bezpośrednio nadzoruje uczestników przez cały czas pracy. Nauczyciel wydaje testy na początku etapu i zbiera je po jego zakończeniu. Uczniowie pracują indywidualnie, bez pomocy innych osób, porozumiewania się między sobą oraz korzystania z materiałów i urządzeń niedopuszczonych przez Organizatora, tj. urządzeń elektronicznych mogących służyć jako pomoc naukowa – telefon, tablet, smartwatch etc.

3. Podczas zdalnego etapu szkolnego nauczyciel sprawuje bezpośredni nadzór w czasie rzeczywistym za pośrednictwem połączenia wideo na platformie używanej do Konkursu, w sposób umożliwiający obserwację uczestnika przez cały czas pracy. Uczestnik wykonuje zadania samodzielnie, bez pomocy innych osób i bez korzystania z niedozwolonych materiałów, urządzeń lub komunikatorów.

4. Etap finałowy odbywa się pod bezpośrednim nadzorem Komisji Konkursowej, powołanej przez organizatora, tj. III LO Komisja składa się z nauczycieli III LO. W przypadku finału zdalnego Komisja prowadzi nadzór w czasie rzeczywistym za pośrednictwem połączenia wideo, umożliwiającego obserwację uczestnika przez cały czas pracy.

5. Stwierdzone naruszenie zasad samodzielnej pracy, w tym korzystanie z niedozwolonej pomocy, skutkuje unieważnieniem pracy i wykluczeniem uczestnika z Konkursu. Decyzję podejmuje Komisja Konkursowa.

6. Wyniki Konkursu ogłasza Organizator na stronie internetowej III LO oraz przekazuje szkołom zgłaszającym uczestników.

7. Uczestnik albo nauczyciel organizujący etap szkolny może wnieść pisemne odwołanie od wyników Konkursu do Komisji Konkursowej w terminie 3 dni roboczych od dnia ogłoszenia wyników. Odwołanie należy złożyć w sekretariacie III LO albo przesłać jako podpisany skan na adres: konkurspolitologiczny3lo@gmail.com. Powinno wskazywać etap Konkursu, kwestionowany wynik i uzasadnienie.

8. Komisja Konkursowa rozpatruje odwołanie w terminie 7 dni roboczych od jego otrzymania. Rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem przekazuje osobie, która wniosła odwołanie, w formie pisemnej. Rozstrzygnięcie Komisji jest ostateczne.

PROGRAM TEMATYCZNY
I Powiatowy Konkurs Wiedzy Politologicznej i Historycznej

w roku szkolnym 2026/2027

Temat zmienny:

„Władza wykonawcza w dziejach Polski”

Uczniowie szkół podstawowych:
Lista zagadnień: 1. Ewolucja sposobów sprawowania władzy wykonawczej w Polsce – od monarchii do współczesnej demokracji. 2. Władca i urzędy centralne w Polsce Piastów i Jagiellonów. 3. Organizacja władzy w Rzeczypospolitej Obojga Narodów – król, ministrowie i urzędy centralne. 4. Reformy ustrojowe XVIII wieku, w tym Rada Nieustająca i Komisja Edukacji Narodowej. 5. Konstytucja 3 maja 1791 r. – król, Straż Praw i ministrowie. 6. Organy władzy wykonawczej w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim. 7. Władza wykonawcza w II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji z 1921 i 1935 r. 8. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i organy Polskiego Państwa Podziemnego. 9. Władza wykonawcza w okresie tzw. Polski Lubelskiej i PRL – Rada Ministrów i Rada Państwa. 10. Przemiany ustrojowe po 1989 r. i zasady ustroju określone w Konstytucji RP z 1997 r. 11. Prezydent RP, Rada Ministrów i administracja rządowa w III RP – główne kompetencje i relacje. 12. Rozpoznawanie organów wykonawczych i ich kompetencji na podstawie wybranych tekstów źródłowych.
Literatura i materiały do programu tematycznego: 1. Podręczniki do historii oraz wiedzy o społeczeństwie (WOS) zatwierdzone przez MEN. 2. Marian Kallas, Historia ustroju Polski. 3. Konstytucje Polski z lat 1791, 1815, 1921, 1935, 1952, 1992 i 1997 (teksty dostępne w Bibliotece Sejmowej), w szczególności zapisy dotyczące organizacji i kompetencji organów władzy wykonawczej. 4. J. Sanderska, Państwo i samorząd. Podręczny słownik nie tylko dla uczniów, Warszawa 2004. Materiały edukacyjne: Konstytucja i jej funkcje https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D17jv3dYG Konstytucja RP. Rozdział V – Prezydent RP https://zpe.gov.pl/b/konstytucja-rp-rozdzial-v---prezydent-rp/P16HKJNpH Uprawnienia Prezydenta RP wobec Rady Ministrów https://zpe.gov.pl/b/uprawnienia-prezydenta-rp-wobec-rady-ministrow/PRdlVOWwJ Polska emigracja polityczna. Działalność rządu na uchodźstwie https://zpe.gov.pl/b/polska-emigracja-polityczna-dzialalnosc-rzadu-na-uchodzstwie/P14zRC3QY Ustrój Rzeczypospolitej szlacheckiej https://zpe.gov.pl/b/ustroj-rzeczypospolitej-szlacheckiej/P1BkFHKgD

Uczniowie szkół ponadpodstawowych:

Lista zagadnień:

1. Pojęcie władzy wykonawczej, podział władz oraz modele relacji między egzekutywą a parlamentem.
2. Władza monarsza i administracja centralna w Polsce Piastów i Jagiellonów.
3. Król, Rada Królewska, urzędy i ministrowie w ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
4. Reformy XVIII wieku: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej i Sejm Wielki.
5. Konstytucja 3 maja 1791 r. – Straż Praw, król i zasady działania ministrów.
6. Organy wykonawcze Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.
7. Organizacja i kompetencje władzy wykonawczej według Konstytucji marcowej z 1921 r.
8. Pozycja Prezydenta i Rady Ministrów według Konstytucji kwietniowej z 1935 r.
9. Rząd RP na uchodźstwie oraz struktury Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej.
10. Organy wykonawcze w PRL, w tym Rada Ministrów i Rada Państwa, w świetle Konstytucji z 1952 r.
11. Przemiany ustrojowe po 1989 r., Mała Konstytucja z 1992 r. i Konstytucja RP z 1997 r.
12. Powoływanie, kompetencje i odpowiedzialność Rady Ministrów oraz jej relacje z Sejmem.
13. Kompetencje Prezydenta RP jako organu władzy wykonawczej oraz jego relacje z Radą Ministrów.
14. Porównanie rozwiązań ustrojowych i praktyki działania władzy wykonawczej w kolejnych okresach dziejów Polski.

Literatura do programu tematycznego:

1. Podręczniki do historii oraz wiedzy o społeczeństwie (WOS) zatwierdzone przez MEN.
2. Marian Kallas, Historia ustroju Polski.
3. Konstytucje Polski z lat 1791, 1815, 1921, 1935, 1952, 1992 i 1997 (teksty dostępne w Bibliotece Sejmowej), ze szczególnym uwzględnieniem przepisów dotyczących władzy wykonawczej.
4. J. Sanderska, Państwo i samorząd. Podręczny słownik nie tylko dla uczniów, Warszawa 2004.
5. Władza wykonawcza w Polsce i Europie / pod redakcją Macieja Drzonka i Artura Wołka Materiały edukacyjne:

Konstytucja i jej funkcje
https://zpe.gov.pl/a/przeczytaj/D17jv3dYG
Konstytucja RP. Rozdział VI – Rada ministrów i administracja rządowa
https://zpe.gov.pl/b/konstytucja-rp-rozdzial-vi---rada-ministrow-i-administracja-rzadowa/PCuFEP1w3
Procedura powołania rządu i odpowiedzialność polityczna RM
https://zpe.gov.pl/b/procedura-powolania-rzadu-i-odpowiedzialnosc-polityczna-rm/PaKzbmZlK
Polska emigracja polityczna. Działalność rządu na uchodźstwie
https://zpe.gov.pl/b/polska-emigracja-polityczna-dzialalnosc-rzadu-na-uchodzstwie/P14zRC3QY

Powiatowy Konkurs Wiedzy Politologicznej i Historycznej

w roku szkolnym 2026/2027

Temat zmienny:

„Rząd i władza wykonawcza w dziejach Polski”

Formularz zgłoszeniowy

/należy przesłać na adres: konkurspolitologiczny3lo@gmail.com

1. Nazwa szkoły: ……
   ……
   ……

2. Typ szkoły:

   szkoła podstawowa/szkoła ponadpodstawowa[1]

3. Adres szkoły: ……
   ……
   ……

4. Telefon, e-mail szkoły/nauczyciela wyznaczonego do organizacji konkursu w szkole: ……
   ……
   ……

5. E-mail, na który przesłany zostanie test etapu szkolnego: ……
   ……
   ……

6. Dyrektor/Nauczyciel dokonujący zgłoszenia szkoły: ……
   ……
   ……

7. Liczba uczniów uczestniczących w konkursie: ……
   ……
   ……

Miejscowość, data Podpis

[1] Niepotrzebne skreślić.